

Jesu li ljubimci postali emocionalna zamjena za djecu?

Sve više mladih parova, ali i samaca u urbanim sredinama bira ljubimce kao primarni izvor emocionalne bliskosti, odgovornosti i brige.

KUĆNI
LJUBIMCI

By **Mirela
Raič**

15.08.2025.

Vjerojatno ste i sami barem jednom na ulici, u tramvaju ili u *shopping* centru u prolazu bacili pogled na kolica očekujući vidjeti dijete, a umjesto toga ugledali ste psa u dekici s igračkom i prekrivenim šapicama. Činjenica je da se u kolicima više ne voze samo bebe nego sve češće i dlakavi ljubimci. Na društvenim mrežama umjesto snimki prvih koraka, pojavljuju se snimke pasa koji nose rođendanske kapice ili mačke koje imaju svoje “self-care” rutine. Dobro došli u svijet u kojem kućni ljubimci nisu samo životinje, nego ravnopravni članovi obitelji, ako ne i više od toga.

Sve više mladih parova, ali i samaca u urbanim sredinama bira ljubimce kao primarni izvor emocionalne bliskosti, odgovornosti i brige. U društvu u kojem su ekonomski pritisci neizvjesni, očekivanja prema roditeljstvu sve veća, a osjećaj sigurnosti sve manji, ljubimci nude utjehu, stabilnost i bezuvjetnu privrženost. No je li riječ o privremenoj emocionalnoj

kompenzaciji ili o dubljoj društvenoj transformaciji u kojoj redefiniramo vrijednosti što za nas znači pojam “obitelj”? I gdje se u toj slici nalaze djeca?

Od ljubimaca do “*furbabies*” – kako su psi i mačke postali emocionalni ekvivalent djetetu?

U mnogim razvijenim zemljama već se neko vrijeme događa zanimljiv trend. Ljudi imaju sve manje djece, dok istovremeno sve više ljudi udomljava ili kupuje kućne ljubimce. Ova promjena ne ukazuje samo na ljubav prema životinjama, već odražava i dublje društvene, ekonomske i kulturne promjene. Psi i mačke se sve više doživljavaju kao članovi obitelji, a za neke čak ispunjavaju tj. mijenjaju ulogu djece.

“*Moje dijete ima četiri šape*” je izjava koja je prije desetak godina djelovala kao simpatična šala, a danas je sasvim ozbiljna rečenica. Sve veći broj ljudi ne smatra se vlasnicima životinja, već roditeljima pasa i mačaka koji zaslužuju pažnju, njegu, proslave rođendana i odlaske na druženja s drugim ljubimcima.

Fenomen ima i svoje ime – “*pet parenting*”, a njime se opisuje rastuća emocionalna i identitetska povezanost ljudi s ljubimcima, često zamjenjujući tradicionalnu roditeljsku ulogu. Strani pojmovi kao što su “*furbaby*”, “*pet parent*”, “*dog mom/dad*” postaju sve prisutniji u govoru, ali i u oglašavanju, pop-kulturi i čak zakonodavstvu (neke zemlje razmatraju zakonsku klasifikaciju kućnih ljubimaca kao “članova obitelji”, a ne imovine).

Zašto sve više ljudi bira društvo ljubimaca, dok istovremeno odgađa ili odustaje od roditeljstva? Psihologinja i terapeutkinja **Martina Trboglav Podvorac** iz Centra za perinatalnu psihologiju i rano roditeljstvo objašnjava da pad nataliteta nije rezultat sebičnosti, nego posljedica složene kombinacije ekonomskih, društvenih i osobnih čimbenika. Dodaje da se mladi suočavaju s nesigurnošću, visokim troškovima života, nestabilnim tržištem rada i nedostatkom podrške države i društva, dok su očekivanja od uloge roditelja sve veća.

Od pseće šape do hormonskih impulsa

U posljednjih dvadesetak godina broj kućnih ljubimaca u Hrvatskoj (osobito pasa i mačaka) vidljivo je porastao. Taj trend osobito dolazi do izražaja u većim urbanim sredinama, gdje sve više kućanstava ima barem jednog ljubimca kao ravnopravnog člana obitelji. Udruga Prijatelji životinja navodi da je broj pasa u Hrvatskoj, prema njihovim procjenama, veći od pola milijuna, iako točan broj nije poznat zbog nedostatka potpune evidencije. Nažalost, u Hrvatskoj ne postoji jedinstveni registar kućnih ljubimaca što otežava precizno praćenje njihove populacije.

“Rastući broj ljubimaca, uz istovremeni pad nataliteta odraz je društvenih promjena i izazova s kojima se suočavamo. Iako nas ljubimci podsjećaju na potrebu za bliskošću i ljubavlju, sve manji broj djece ozbiljan je znak da roditeljstvo i obitelj moramo vratiti u fokus našeg društva”, ističe Trboglav Podvorac.

Ljudi su danas, kaže psihologinja, puno svjesniji emocionalne i psihičke zahtjevnosti roditeljstva. Ističe kako društvena, ali i osobna očekivanja od roditelja stalno rastu, što stvara veliki osjećaj stresa i pritiska. Individualizacija i život daleko od primarne obitelji stvara izolaciju, i mladi ljudi se zbog svega toga sve teže odlučuju imati djecu.

“Možemo reći da je to s pravom, jer u suštini roditeljstva je da se ono događa u zajednici, što je danas sve manje slučaj. Roditelji su vrlo usamljeni, bez prave podrške, pritisnuti pravilima što sve trebaju raditi kako bi bili „dobri roditelji“, a istovremeno bombardirani raznim društvenim izazovima s kojima se trebaju boriti. Nove generacije sve to vide i osjećaju, pa je dramatičan pad u natalitetu kojem svjedočimo očekivana posljedica. Često postoji narativ da

su ljudi danas sebični i razmaženi, i da je to razlog zašto ne žele imati djecu. No to je jako površno tumačenje”, kaže Trboglav Podvorac.

“U ljudskoj je suštini da podijeli svoj život. Naši temeljni instinkti preživljavanja nas potiču da imamo djecu. Ali okolnosti suvremenog svijeta u kojem živimo”, kaže Trboglav Podvorac, su nas udaljili jedne od drugih (a samim time i od sebe) i stvaraju dubok osjećaj nesigurnosti, unatoč svim materijalnim benefitima koje imamo u odnosu na prijašnje generacije. I ključ je u tome tražiti razloge, kao i rješenja.

No bitno je naglasiti da **znanost potvrđuje emocionalnu povezanost s ljubimcima.**

Znanstvenici su otkrili da kontakt s ljubimcem (posebno sa psima) aktivira iste hormonske mehanizme u tijelu kao i kontakt s bebom. Luči se oksitocin, hormon povezanosti, brige i nježnosti.

Drugim riječima, to znači da ljudi ne umišljaju osjećaj roditeljstva prema ljubimcu već ga doista doživljavaju kroz biokemiju, emocije i svakodnevne navike. Osim toga, prisutnost kućnih ljubimaca može smanjiti razinu stresa i anksioznosti, što je povezano s nižim razinama hormona kortizola (poznatog kao hormon stresa) u tijelu. Kućni ljubimci **potiču aktivniji način života i redovite društvene interakcije**, što dodatno doprinosi boljem mentalnom i fizičkom zdravlju. Istraživanja pokazuju da **vlasnici pasa češće izlaze u šetnje i imaju niži krvni tlak**, što smanjuje rizik od kardiovaskularnih bolesti.

Bezuvjetna bliskost u svijetu stalnih promjena

U svijetu koji često nosi ubrzan ritam, nesigurnosti i stalne promjene, kućni ljubimci postaju puno više od životinja, oni su naši prijatelji i izvor bezuvjetne ljubavi.

“Osim toga, snažna veza s ljubimcem može biti i značajna pomoć u emocionalnom oporavku nakon gubitka djeteta, neplodnosti ili odustajanja od roditeljstva. Istraživanja potvrđuju da kontakt sa životinjama smanjuje depresiju, tjeskobu i osjećaj izoliranosti, a briga o njima vraća osjećaj smisla. Ponekad ljubimci mogu pružiti veću podršku od ljudi jer ne prosuđuju, ne postavljaju uvjete, nego su jednostavno tu”, kaže Trboglav Podvorac i dodaje da ljubimci nisu i

nikada ne mogu biti zamjena za dijete, ali **mogu pružiti bezuvjetnu bliskost i tiho prisustvo**, što su najvažniji „lijekovi“ koje osoba treba u situaciji gubitka i tuge.

Emocionalna povezanost s ljubimcima ne samo da pruža utjehu u trenucima usamljenosti, već i pomaže u izgradnji empatije, strpljenja i odgovornosti. Ta veza može biti ključna u jačanju osjećaja smisla i svrhe, osobito u situacijama kada ljudi prolaze kroz teže životne faze ili ne mogu imati djecu. Njihova prisutnost može probuditi i našu sposobnost povezivanja. Čak i kod onih koji djeluju povučeno ili zatvoreno, ljubimci ruše barijere, nude bezuvjetnu bliskost i podsjećaju nas na temeljnu ljudsku potrebu za ljubavlju i pripadanjem. Međutim, važno je postaviti i pitanje granica: gdje završava zdrava privrženost, a počinje emocionalna projekcija i zamjena za dijete?

Činjenica je da ljubimci sve češće postaju izvor bliskosti, stabilnosti i osjećaja pripadnosti, ali istovremeno roditeljstvo ostaje nezamjenjivo iskustvo koje ljubimci ne mogu u potpunosti replicirati niti zamijeniti. Ljubimci mogu biti izvor radosti, utjehe i osjećaja svrhe, baš kao što roditeljstvo pruža svoje jedinstvene izazove i ispunjenja koja su neponovljiva i neusporediva. Ovi trendovi ne moraju nužno biti u međusobnom sukobu, već mogu koegzistirati kao odraz različitih potreba i okolnosti suvremenog života. Ključni izazov za društvo ostaje prepoznati i podržati oba pristupa – važnost emocionalne povezanosti s ljubimcima i istovremeno stvaranje uvjeta u kojima će roditeljstvo biti ostvariv i poželjan izbor jer upravo roditeljstvo oblikuje budućnost i društvenu zajednicu.

*Izradu i objavljivanje serijala tekstova pod naslovom „**Psi i mačke umjesto pelena - gdje su nestala djeca?**“, autorice Mirele Raič, financijski je podržala Agencija za elektroničke medije kroz projekt Poticanja novinarske izvrsnosti za 2025. godinu.*

U ovom postu: **istaknuto, kućni ljubimci, Psi i mačke umjesto pelena - gdje su nestala djeca, zdravlje**

WRITTEN BY

Mirela Raič

Diplomirala je turistički menadžment i neko vrijeme plovila tim vodama, ali ju je život odveo u svijet medija u kojem se brzo prilagodila. Velika je zaljubljenica u putovanja, dobru klopnu, prirodu i amatersku fotografiju. Perfekcionizam joj često stoji na putu, ali i daje strukturu njezinom kaosu ideja. Za sebe kaže da je ekstrovert kada treba, a introvert kada može i da joj je glava često među oblacima gdje smišlja sljedeću pustolovinu.

**Pet-industrija u usponu:
generacijski pomak koji
mijenja tržište ljubimaca**

Mirela Raić

**Djeca i mačke: Kako
naučiti djecu da se
pravilno ponašaju prema
mačkama?**

Anja Mihaljević Ceranja

**Dobra vijest tjedna: Stariji
gospodin svakodnevno
šeće svoju 70-
kilogramsku kornjaču
ulicama Tokija**

Tea Bašić

Bricks Blog Site

Medijski mali servisi j.d.o.o. Sva prava pridržana. Impressum.